

Polkuriippuvuus ja polkujen avaaminen

Osa II - Mistä puhun kun puhun aluekehityksestä

Markku Sotarauta

Osan II tavoite ja sisältö

- Avata näkymä polkuriippuvuuteen ja uusien polkujen avaamiseen

1980-luku

Aluehittämisen taustalle nousi kaksi vastakkaista ideologista virtausta

- Neomarxismi

- Alueiden on vastustettava globalisaation kasvavaa painetta, työpaikkojen siirtämistä muualle ja tehtaiden sulkemista
- Ratkaisu: taloudellisen toiminnan juurruttaminen >> paikallinen taitotieto, paikallisyhteisöt, paikalliset alihankintaverkostot

- Neoliberalismi

- Alueiden on oltava omavaraisia ja kilpailukykyisiä
- Ratkaisu: 'High road' – huomio laatuun, innovatiivisuuteen, teknologiaa ja kustannuskilpailun välttämiseen ('low road')

1990-luvulta lähtien endogeeninen alueen omia resursseja ja osaamista korostava lähestymistapa (Coe et al. 2020)

- Vaativa kehittämisote, osaltaan johtanut eriytyvään aluekehitykseen
- Rakennemuutoksen heijastuma

Klusteri- ja innovaatiopolitiikkojen nousu
(1990->)

Monet alueiden taloudelliseen
kehitykseen ja innovaatiojärjestelmiin
liittyvät teorialat ja mallit ovat liian staattisia
(kritiikki 2010->)

 Polkukehitys

Mitä tiedämme?

Polkuriippuvuus ja kehityspolkujen avaaminen

Polkuriippuvuus

- Osoittaa miten rakenteet säilövät menneen ja nykyisyyden
- Selittää miksi taloudellinen uudistuminen on niin hidasta kuin se on

Aluekehitys on polkuriippuvaa

- Vakaat, luottamukseen perustuvat yhteydet korostuvat
 - Vähentävät transaktiokustannuksia, mutta eivät välttämättä edistä innovaatioita
 - T&K muuttuu päämääräksi eikä uudistavaksi voimaksi
- Ajattelun ja ideoiden lähteet liian niukkoja
 - Markkinat jäävät paikallisiksi tai kansallisiksi
 - Paikalliset ja kansalliset verkostot korostuva avoimien verkostojen sijaan

Historia muovaa alueiden kehityspolkuja – **polkuriippuvuus** selittää miten menneisyys väistämättä rajaa tulevaisuuden mahdollisuuksia

(e.g. Martin & Sunley, 2006)

Photo by Nathan Dumlao on Unsplash,
modified by MS

Minkä suodattimien läpi
ajattelumme valuu?
Mikä meitä jarruttaa?

Lukkiutumaiset

Funktionaalinen lukkiutuminen

- Vallitseviin toimintatapoihin lukkiutuminen

Kognitiivinen lukkiutuminen

- Vallitseviin ajattelumalleihin ja tietorakenteisiin lukkiutuminen

Poliittinen lukkiutuminen

- Saavutettuihin etuihin lukkiutuminen

(Grapher, 1993)

”Vanhat teollisuusalueet ovat
menneen ajan osaamiskeskittymiä.

Alkuperäiset vahvuudet – teollinen ilmapiiri,
erikoistunut infrastruktuuri, tiiviit yritysten väliset
sidokset ja vahva alueellinen tuki – muuttuivat aikaa
myöten uudistumisen esteiksi.”

(Grabher 1993)

Uusien polkujen avaaminen on mahdollista

Miten alueet voivat vapautua polkuriippuvuudesta ja lukkiutumien pakkopaidasta ja avata uusia kehityspolkuja?

1. Uusia polkuja on mahdollista synnyttää alueella olevan osaamisen, tiedon ja teknologisen kehityksen varassa (path creation)
2. Alueen on mahdollista hyödyntää muualla luotua teknologiaa ja oppia muiden kompetensseista ja siten uudistaa polkuja (absorptio)
3. Alueen on mahdollista suunnata olemassa olevia kompetensseja ja teknologiaa uusille toimialoille (diversifikaatio)
4. Alueen on mahdollista tukea avainalojen vähittäistä uudistumista (upgrading)

(Coe et al. 2020)

Path creation or new path development is about 'the emergence and growth of new industries and economic activities in regions'

(MacKinnon, Dawley, Pike, & Cumbers, 2018)

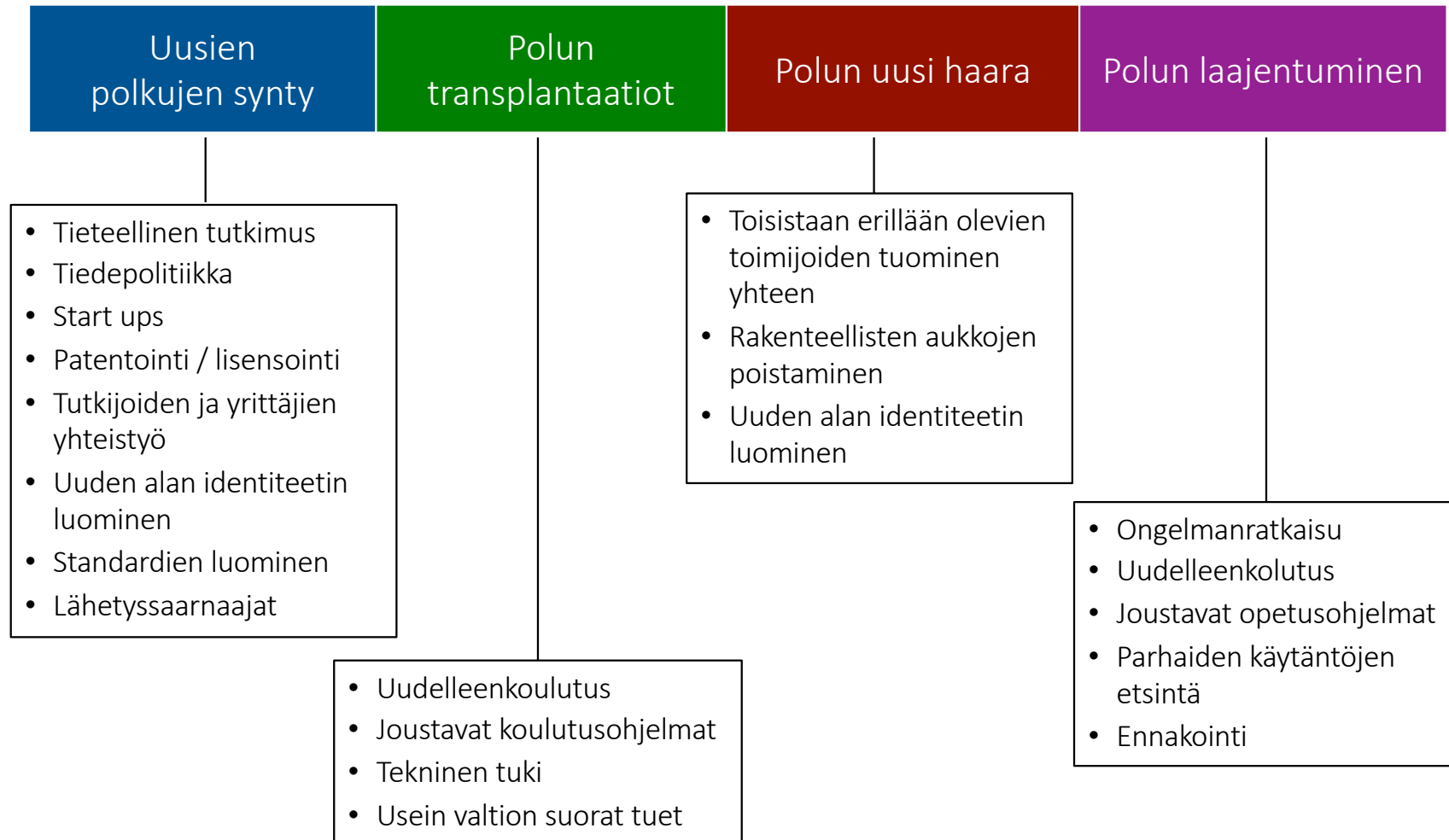

Kehityspolkujen avaaminen

Yhteenveto - aluekehittäminen on

- lukkiutumien tunnistamista ja niiden purkamista
- mahdollisten kehityspolkujen tunnistamista ja kapasiteetin rakentamista
- toimijoiden mobilisoimista ja koordinointia (johtajuus)
- alueellisen kehitystekijöiden ylläpitoa
- sitkeää ja pitkäjänteistä työtä
- ja paljon muuta

Kiitos!